

Kérdések és válaszok

Néhány gondolat a Településképi Rendeletről, önkormányzati beruházásokról, lakossági tudnivalókról. - Miklósi Tibor össze-foglalója.

4-5. oldal

Farsangoltunk

Szorgos tanulmányi munka és aktív kikapcsolódás a Vajda János Általános Iskolában. - diákok és tanárok beszámolója a farsangi időszakról.

6-9. oldal

VÁLINFÓ

X. évfolyam 2. szám – 2019. március 21.

Vál Község Önkormányzatának tájékoztatója

MÁRCIUS 15.

*(Bechtold Tamás polgármester
2019. március 14-én elhangzott beszédét
szerkesztett formában adjuk közre
– A Szerk.)*

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Tisztelt Megjelent Ünneplők!

Mielőtt nekiültem ünnepi beszédem megírásának, egy nagyon nehéz döntést kellett meghoznom. Egyik kutyánkat, s mint ilyen nálunk rendesen családtag, el kell altatni. Miközben én önökhöz beszélek, ő - a Váli rétek helyett - talán már az örök vadászmezőkön futkározik.

Önök most joggal kérdezhetik, hogy hogy kerül ez ide, egy ünnepi beszéd bevezetőjeként, de rögtön megmagyarázom. Többször írtam már arról, miként születnek az ünnepi beszédek, mennyire befolyásolja pillanatnyi hangulatom a beszéd folyását, lendületét.

Ez a beszéd, ilyen körülmények között nem lesz vidám. Bármennyire is tudom az eszemmel, helyes döntést hoztam, hiányozni fog vidám csaholása, kajla mozgása, kutyahúsege, szeretete. De nem csak ez nehéz. Dönteni egy helyzetben, mely döntés visszafordíthatatlan következményekkel jár, és ráadásul még a véleményét sem tudom megkérdezni, tehát helyette döntök életéről, pontosabban haláláról.

Nekünk megadatott egy olyan világ, ahol szabadon hozhatjuk meg döntéseinket. Döntéseink következményeit persze mi viseljük, de akkor is határtalan szabadság áll e mögött. Ezért a szabadságért nekünk nem kellett semmit tennünk, beleszülettünk. El sem tudnánk másképp képzelni az életünket. Pedig a szabadság, a demokrácia nagyon törekeny dolog. Történelmi elemzések bizonyítják, hogy mennyire apró dolgok is ki tudnak váltani háborús helyzeteket. A felszín alatt forrongó, egyre nagyobb feszültséggel járó elnyomás, érdekellentétek, vagy csupán a

más vagyonának megszerzésére irányuló vágy elegendő ahhoz, hogy megszokott komfortos életünk pillanatok alatt pokollá váljék.

Hála istennek, mi háborúkat csupán távoli vidékekről láthatunk a televízió segítségével. Az utolsó, sok ezer áldozatot követelő háború Európában éppen déli szomszédainknál zajlott. Annak is már 25 éve. Tehát lassan felnő egy generáció, akik már hírből is alig ismerik a háborút, a forradalom, vagy a szabadságharc fogalmát.

A Föld kontinensei közül Európa sok szempontból talán a leggazdagabb kontinens. Az itt élő emberek toleránsak egymással minden szempontból. Szeretném hinni, hogy nem számít, kinek milyen a vallása, vagy hogy hisz-e egyáltalán Istenben. Nem számít, kinek milyen a bőrszíne, férfi-e vagy nő, és az sem számít, hogy melyik nemhez vonzódik. Többségében jólétben élünk. A kor legmodernebb vívmányait használjuk szabadon. Jó minőségű szolgáltatások, oktatás, egészségügyi ellátás és szociális háló áll rendelkezésünkre. Talán most mosolyognak magukban, hiszen a sokat szidott oktatás- és egészségügyet is ide soroltam, de higgyék el, világviszonylatban nem állunk rossz helyen. Minden csak viszonyítás kérdése.

Ez az Európa persze sosem volt egységes, hiszen nemrég még Kelet és Nyugat-Európáról beszéltünk és tudtuk, hogy ez nem csak égtáji különbséget takar. Talán éppen ezért tudjuk mi, kelet-európai népek jobban értékelni a rendszerváltozás utáni szabadságot, a demokrácia nyújtotta lehetőségeket, mivel sokan közülünk még emlékeznek, milyen volt a rendszerváltás előtti élet.

A ma zajló európai folyamatok arról tanúskodnak, hogy az elkényelmesedett népek már nem akarnak saját gyermeket nevelni, hiszen tudják, rengeteg lemondással jár. Ezzel párhuzamosan sok olyan alantas munka is van számukra, melyet

már büszke európaiként, nem hajlandóak elvégezni. Logikus gondolatnak tűnhet a szolidaritás álcája alatt idegenekkel benépesíteni a kontinenst. Mondják többen, hogy ha az Amerikai Egyesült Államoknak sikerült a különböző népek olvasztótégelyévé válnia, miért ne sikerülhetne ez nálunk is. Csak csendben jegyzem meg, hogy a békés egymás mellett élés ott is csak illúzió, de az őslakók kiirtásával kezdődött.

Hány olyan videó kering a világhálón, ahol a más kultúrájú országokból érkező gyerekek, felnőttek terrorizálják az elkényelmesedett európai őslakosokat, akik képtelenek megvédeni magukat velük szemben. Azok az emberek, akik a szemet-szemért, fogat-fogért elvek alapján nőttek fel, ahol dicsőség elvenni pusztán ideológiai okokból is mások életét, képtelenek lesznek a mi elfogadó kultúránkat magukévá tenni. Igyekezni fognak azt megváltoztatni a maguk képmására. Tény, hogy sokkal sikeresebb túlélési stratégiát választottak utódaik felnevelésére, mint mi. Szigorú vallási, jogi és családi viszonyok közt nevelik számos gyermeküket. Ezzel mi nem tudunk versenyezni.

Könyvtári hírek

Az új tavasz új nyitvatartást hoz. - Csókásné Anikó invitál a könyvtárba. **9. oldal**

És hogy miért mondom mindezt? Csupán azért, mert ha egyszer rájönnek Európa nyugati felén, hogy vissza szeretnék kapni régi kényelmes életüket, már késő lesz. Békés módszerekkel akkor már nem fognak tudni változtatni helyzetükön.

De vajon képesek lesznek-e akkor maradék erejüket összeszedve, akár harccal kivívni Európa népei fennmaradásukat, képesek lesznek-e megőrizni keresztény hitüket? Lesz-e bennük annyi bátorság, mint hajdan volt elődeinkben, akik életüket is képesek voltak feláldozni egy szebb jövő reményében?

Ma még nem késő elgondolkodni mindezen. A döntés joga és lehetősége még a mi kezünkben van.

HÁZASSÁGKÖTÉSEK

FEBRUÁR

**Patatics Attila és
Pataticsné Csurgó Ágnes**

GRATULÁLUNK!

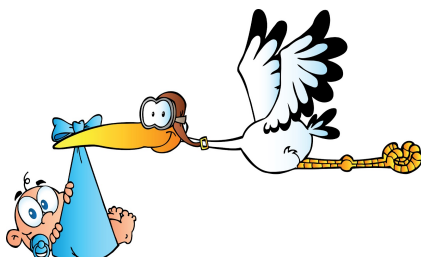
GÓLYAHÍREK

JANUÁR

**Somogyi Bálint
Gresó Simon
Lengyel-Eszteró Sára
Darnai Molli**

FEBRUÁR

**Baranyai Abigél
Székely Natália
Patatics Olivia**

GRATULÁLUNK!

TÁJÉKOZTATÁS

adóügyi és anyakönyvi feladatok helyettesítéséről

Tájékoztatjuk Vál Község Lakosságát, hogy 2019. április 3-tól (csütörtök) bizonytalan ideig helyettes látja el az adóügyi és anyakönyvi feladatokat.

Helyettesítő adóügyi ügyintéző:

Fuszkó Barbara

Helyettesítés időpontjai:

Csütörtöki napokon

Helyettesítő anyakönyvvezető:

Pásztorné Takács Zsuzsanna

A helyettesítés előzetes telefonon történő egyeztetés alapján történik az alábbi telefonszámon: +36 30 5120640

Kérem tájékoztatásom szíves tudomásul vételét, segítő együttműködésüket köszönjük!

Kőrös Mónika

Sajtóközlemény

Váli közintézmények fűtési igényének kielégítése biomassza alapú megújuló energiával
2019.03.04.

Vál Község Önkormányzat a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program TOP-3.2.2-15 számú Önkormányzatok által vezérelt, a helyi adottságokhoz illeszkedő, megújuló energiaforrások kiaknázására irányuló energiaellátás megvalósítása, komplex fejlesztési programok keretében című felhívása keretében sikeresen pályázott saját (közcsélű) fűtési energia igény kielégítésére biomassza alapú megújuló energiával, melyhez 149,85 millió forintot vissza nem térítendő európai uniós támogatást nyert.

A projekt célja a felhívásban meghatározott módon saját (közcsélű) fűtési energia igény kielégítése biomassza alapú megújuló energiával, az önkormányzat 4 épületében: a hivatalban, az Egészségházban, a Faluházban és a Tűzoltólakanyában. A projekt keretében a hőközpont és a távhőhálózat kerül kiépítésre, valamint a hőközpont épülete és egy pelletgyártó üzem kerül kialakításra.

A projekt környezeti hatásterülete nemcsak Vál közintézményeinek alkalmazottaira, és az egész település lakosságára terjed ki, hanem egyszerre szolgálja az egész ország energiaellátásának biztonságát és versenyképességének javítását, a környezeti állapot megőrzését. A beruházás hozzájárul az önkormányzatok által közcélú működtetett intézmények primerenergia-felhasználásának csökkenéséhez és ezáltal az abból adódó ÜHG-kibocsátásának csökkentéséhez, ugyanakkor növelik a megújuló energiatermelési beruházást.

A projekt a Széchenyi 2020 program keretében a TOP-3.2.2-15 számú Önkormányzatok által vezérelt, a helyi adottságokhoz illeszkedő, megújuló energiaforrások kiaknázására irányuló energiaellátás megvalósítása, komplex fejlesztési programok keretében című pályázati felhívás keretében valósul meg 149,85 millió forint összegű vissza nem térítendő európai uniós támogatás segítségével.

Kedvezményezett: Vál Község Önkormányzat

Projekt címe: Váli közintézmények fűtési igényének kielégítése biomassza alapú megújuló energiával
Projekt száma: TOP-3.2.2-15-FE1-2016-00003

Támogatás összege: 149 854 920 Ft

A projektről bővebb információt a www.val.hu oldalon olvashatnak.

További információ kérhető:

Ádám Zsuzsanna alpolgármestertől a +3630/870-2477 telefonszámon.

Tisztelt Szülők, Tanulók!

Tájékoztatjuk az érintetteket,
hogy Vál Község Önkormányzata
- a 2019-es évre vonatkozóan - ösztöndíjat alapított

Ürményi Tanulmányi Ösztöndíj

néven, mellyel támogatni kívánja
a jobb tanulmányi eredményre törekvő, szorgalmas diákokat.

Az Ösztöndíj-alapító határozat szerint az Ösztöndíjban az a tanuló részesülhet, aki:

- **6-16 év közötti,**
- **váli lakóhellyel vagy legalább 2017. július 15. napjától létesített ideiglenes váli lakcímmel rendelkezik,**
- **a Váli Vajda János Általános Iskola tanulója,**
- **év végi eredménye legalább 0,4-del növekedett az első félévi tanulmányi átlagához képest, vagy a tanév során kiemelkedően szorgalmas volt.**

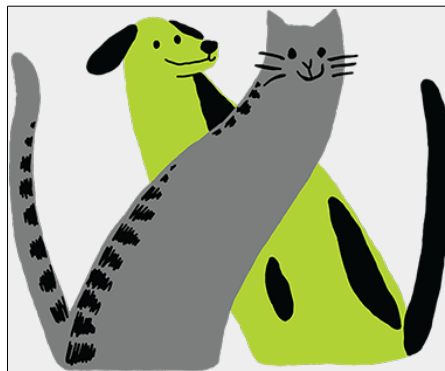
A jelölteket a Váli Vajda János Általános Iskola nevelőtestülete terjeszti a Képviselő-testület elé a tanévzáró konferenciát követően, hogy az ösztöndíj átadására lehetőleg a tanévzáró ünnepélyen kerülhessen sor.

Az Ösztöndíj keretösszege 1.000.000.- Ft, melyet az Önkormányzat az EFOP-1.5.2-16-2017/00011. sz. *Humán szolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben* projekt keretében biztosít.

A támogatott diákok száma maximálisan 25 fő lehet.

Minden tanulónak eredményes felkészülést
és sok sikert kívánunk!

Vál Község Önkormányzat

Váli Völgy Vet

Kedves Gazdik!

**Váli Völgy Vet
Állatorvosi Rendelőnk
szeretettel várja Önöket
és Kedvenceiket Válon,
a Vajda János utca 26-ban.**

www.allatorvosval.hu

ÉGETÉSI NAPOK 2019-BEN

a 16/2018. (XII. 17) önkormányzati
rendelet alapján:

2019. április 05. és 06. napja,
2019. április 19. és 20. napja,
2019. május 03. és 04. napja,
2019. május 17. és 18. napja,
2019. június 07. és 08. napja,
2019. június 21. és 22. napja,
2019. július 05. és 06. napja,
2019. július 19. és 20. napja,
2019. augusztus 02. és 03. napja,
2019. augusztus 16. és 17. napja,
2019. szeptember 06. és 07. napja,
2019. szeptember 20. és 21. napja,
2019. október 04. és 05. napja,
2019. október 18. és 19. napja,
2019. november 01. és 02. napja,
2019. november 15. és 16. napja,
2019. december 06. és 07. napja,
2019. december 20. és 21. napja.

Felhívjuk figyelmüket, hogy ezen alkalmakkor csak kerti hulladék égethető. Kérjük, a kijelölt időpontokat tartsák be!

dr. Balogh Lóránd jegyző

Tájékoztatás iparüzési adóelőleg helyes kitöltéséről

A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény 41. §-a szabályozza a helyi iparüzési adóelőleg

megállapítását, mely szerint **a vállalkozó** - a (4) bekezdésben foglaltak kivételével - a helyi iparüzési adóban az előlegfizetési időszakra - az egyes esedékességi időpontokra eső összeg feltüntetésével **önkormányzatunként - adóelőleget köteles** a (3) bekezdésben foglalt esetekben a bejelentkezéssel egyidejűleg **az adóhatóság által rendszeresített nyomtatványon bejelenteni**, illetve minden más esetben a bevallás-benyújtással egyidejűleg bevallani. A benyújtott - adóelőleget tartalmazó - bejelentkezési nyomtatvány végrehajtható okiratnak minősül.

Az előlegfizetési időszak - a (3) bekezdésben foglaltak kivételével - a bevallás-benyújtás esedékességét követő második naptári hónap első napjával kezdődő 12 hónapos időszak.

Nem kell adóelőleget bejelenteni, bevallani:

- a) az előtársaságnak,
- b) az adóköteles tevékenységet jogelőd nélkül kezdő vállalkozónak az első adóelőleg-fizetési időszakra,
- c) az adóalanyként megszűnő vállalkozónak, továbbá
- d) arra az előlegfizetési időpontra, amelyre a vállalkozó már vallott be adóelőleget.

Fentiek alapján kérjük az adóelőleget kitölteni, pontosan megállapítani!

Felhívom a figyelmet arra, hogy az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény 220. § (2) alapján a kötelezettség megszegésének minősül a kötelezettség hibás, hiányos, valótlan adattartalommal történő, vagy késedelmes teljesítése, illetve teljesítésének elmulasztása. Ez esetben nem természetes személy adózó ötszázezer forintig terjedő mulasztási bírsággal sújtható.

**dr. Balogh Lóránd nevében és megbízásából:
Kőrös Mónika adóügyi előadó**

Kérdések és válaszok

Néhány gondolat a Településképi Rendelettel kapcsolatban.

MIKLÓSI TIBOR műszaki előadó

2019. január 16-ától kell alkalmazni a Településképi rendelet előírásait, melynek szövege az Önkormányzat honlapján, a www.val.hu címen teljes terjedelmében megtalálható. A rendelet hatályba lépése óta eltelt szűk két hónapban rengeteg kérdéssel fordultak hozzánk, ezért lapunk hasábjain megpróbálunk válaszolni a leggyakoribbakra, amolyan Gyakran Ismételt Kérdések formájában. Ha bárkinek bármilyen kérdése merülne fel a rendelettel kapcsolatban, forduljon hozzánk bizalommal ügyfélfogadási időben telefonon a 22/353-411-es telefonszámon, személyesen a Polgármesteri Hivatal Településüzemeltetési, -fejlesztési és Műszaki Irodáján a Hivatal 1. emeletén, vagy elektronikus az ephat@val.hu e-mail címen.

Miért kell ez egész és ki találta ki?

Arról, hogy a településeknek meg kell határozniuk a településképi követelményeiket és erről rendeletet kell alkotniuk, a településképi törvény rendelkezik. A településképi rendeletben lévő előírásokat szakemberek (építésszek és főépítészek), különböző szakhatóságok, a Magyar Építész Kamara, a helyi civil szervezetek és a lakosság közösen határozta meg. A szakmai folyamat 2017-ben indult a TAK (Településképi Arculati Kézikönyv) megalkotásával, és 2018-ban fejeződött be a Településképi Rendelet elfogadásával. Ez idő alatt 3 lakossági fórumot tartottunk, valamint rengeteg véleményt, észrevételt kaptunk, melyeket beépítettünk a rendeletbe. Arra minden váli joggal büszke, hogy milyen szép a település, melyen él, viszont hogy ez így is maradjon, azért tennünk kell. Ezt a célt szolgálja a rendelet.

Milyen ügyekben kell a településképi rendelet előírásait alkalmazni?

A rendelet előírásait a 2019. január 16-a után megkezdett minden építőipari kivitelezéssel járó ügyben alkalmazni kell.

Bármit építék, engedélyt kell kérnem az Önkormányzattól?

Nem. Az engedélyezési eljárásokat továbbra is a Martonvásári Építéshatóság intézi. Viszont azokban az esetekben, amikor nem építési engedély köteles tevékenységet kívánunk végezni - pl. mellék-

épület építése, kerítés építése, vagy felújítás során a lakóház színezése, tető cseréje, homlokzati nyílászárók cseréje stb. – be kell jelenteni az építési szándékot az Önkormányzatnak egy adatlap kitöltésével, mely letölthető a honlapunkról, vagy kérhető a Polgármesteri Hivatal Településüzemeltetési, -fejlesztési és Műszaki Irodáján.

Ha ma bejelentem, holnap már kezdek a munkát?

Nem. A bejelentést a beruházás kezdete előtt legalább 15 nappal meg kell tenni. Ha 15 napon belül nem reagálunk a bejelentésre, akkor hallgatással tudomásul vettük. Ha azt tapasztaljuk, hogy a tervezett beruházás a Településképi Rendelet előírásaiba ütközik, akkor ezt jelezzük 15 napon belül. Ez esetben nem végezhető a tervezett építési tevékenység.

Mi az a kötelező településképi konzultáció?

Abban az esetben, ha olyan dolgot akarunk építeni, ami építési engedély köteles, vagy egyszerű bejelentéshez kötött, akkor az építési engedély beadása előtt, vagy az egyszerű bejelentésnek az építési naplóba való feltöltése előtt a tervezőnek vagy az építetőnek legalább 1 alkalommal konzultálnia kell az Önkormányzatban. Ez a konzultáció kérelemre, előre megbeszélte időpontban történik, és az ott elhangzottakról jegyzőkönyv készül. Erre azért van szükség, hogy a tervező vagy az építető még a tervek beadása előtt igazoltan értesüljön a településképi követelményekről.

Minden épületet csak cseréppel szabad lefedni a településen?

A Településképi Rendelet a települést különböző övezetekre osztja. Alapesetben a magastetős épületek fedése csak cserép lehet, de pl. bizonyos esetekben használható korcolt fémlemez, trapézlemez fedés is. Az övezetekre vonatkozó megkötések az alapesettől szigorúbbak vagy megengedőbbek is lehetnek.

Cserepeslemez vagy bitumenes zsindely nem használható? Az én épütem olyan régi, hogy a tető nem bírja el a cserepet. Akkor a palát sem kellene leszednem és sok pénzért elvitetnem, maradhatna a cserepeslemez alatt.

Cserepeslemez és bitumenes zsindely a rendelet szerint tetőfedésre a településen nem használható. A cserepeslemez csak utánzata a cserépnek, ráadásul amellet, hogy esztétikailag sem elfogadható (kiálló csavarvégek, fényes, fémes felület), az esetek túlnyomó többségében még műszakilag hibásan is használják fel. Megfelelő átszellőztetés nélkül ugyanis a padláson rekedő pára a fém felületre alulról kicsapódik és folyamatosan áztatja a tetőt, földemet. A bitumenes zsindely pedig táj- és stílusidegen, inkább az angolszász országokban használatos. Az pedig régen rossz, ha egy épület műszakilag olyan állapotban van, hogy nem bírja el a cserepet. Ugyanis a héjalás súlya csak a kisebbik része azoknak a terheknek, amit egy tetőnek el kell viselnie, a szél és a hó hatásaiból adódó terhelések sokkal jelentősebbek.

Nekem palával fedett tetőm van, akkor nem is javíthatom, muszáj lecserélni cserépre?

Nem. A rendeletet csak a héjazat teljes cseréjénél és új tetőfedés kialakításánál kell alkalmazni. Már meglévő fedés megtartható és javítható.

Én már három éve megkezdtem a házam felújítását és azóta folyamatosan építkezek. Most jutottam el oda, hogy felkerülne a színvakolat. Akkor nem is használhatom azt a színt, ami az engedélyben szerepelt?

A rendelet előírásait a hatályba lépése után megkezdett építkezések esetében kell alkalmazni. A folyamatban lévő építkezésekre az előírások még nem vonatkoznak.

Én már három éve megvettem a színt a házamra, amikor beszígeztük, csak azóta nem volt időm felkenni, ott áll a garázsban. Akkor most ezt már nem is használhatom?

Ez határeset. Ha nem volt folyamatos a munkavégzés, akkor álláspontom szerint azok az előírások vonatkoznak rá, mint az újonnan megkezdett építkezések esetében. Tehát ha a szín nem felel meg a

Köszönjük a beszámolókat, híreket, meghívókat!

A Válinfó következő lapzártája:

2019. május 15. szerda

Várjuk írásait, beszámolóikat, olvasói leveleiket, fotóikat, melyeket az alpolgarmester@val.hu e-mail címre küldhetnek el.

rendelet előírásainak, akkor nem lehet felhasználni.

Akkor most már tényleg az egész faluban nem lehet fehér műanyag ablakokra cserélni az ablakokat?

De lehet. Ez csak egy pletyka. Bár az Arculati Kézikönyv szerint valóban inkább a fa ablak javasolt.

► Házzámok

Felhívjuk a tisztelt ingatlantulajdonosok figyelmét, hogy a hatályos jogszabályok alapján minden ingatlanon, közterületről jól látható módon fel kell tüntetni az ingatlan házzámát, amennyiben nincs, helyrajzi számát! Kérjük önöket, hogy gondoskodjanak a házzámok kiírásáról. Külön felhívnam a zártkerti ingatlanok gazdáinak figyelmét a helyrajzi számok kiírásának szükségességére, melyek nélkül a zártkerti ingatlanok beazonosítása meglehetősen nehéz feladat. Segítő közreműködésüket előre is köszönöm!

► Beruházásainkról

150 millió forintos támogatásból, a TOP-3.2.2-15 számú pályázat keretében megvalósult a Hőközpont építése és pelletüzem kialakítása című projektünk. Az Önkormányzat udvarában felépült korszerű hőközpont a Kisföld majorban kialakított pelletüzemben gyártott fa- és agripellettel működik, melynek segítségével távhővel látjuk el az Önkormányzati tulajdonú közintézményeinket: az Egészségházat, a Polgármesteri Hivatal épületét, a Tűzoltó laktanyát, valamint a Községi Házat. A megújuló energiát alkalmazó, a legmodernebb technológiát felvonultató központ megépítése jól illeszkedik a 2010-ben elkezdett fejlesztések azon sorába, melynek célja a település

közintézményeinek energiatudatos fejlesztése, a fosszilis energiahordozókról a megújuló energiákra való átállítása. Ennek elismeréseként Polgármester úr a napokban vehette át a Parlamentben az Energiatudatos és Energiahatékony Önkormányzat-díjat. Mára megvalósult az, hogy gyakorlatilag majd minden közintézményünk elektromos ellátását nap-elem termeli, s most már a fűtés is megújuló energiát alkalmazva történhet nagy részüknél. A projekt kialakításában résztvevő minden szereplőnek köszönjük a sikeres együttműködést!

Megérkezett és használatba állt az Önkormányzat új Tuber 50 típusú traktora, mely a településüzemeltetési feladatok ellátását segíti. Érkezésével megszűnt az az áldatlan állapot, hogy a legtöbb feladat elvégzéséhez külső segítséget kellett kérnünk, kezdve a szállítási feladatoktól, a rakodási, anyagmozgatási feladatokig. Segítségével a feladatok megoldása a zöldfelületek karbantartásától kezdve a hó- és síkosságmentesítésen át, a kisebb földmunkákig „házon belül” megoldhatóvá vált. A traktor és a vele együtt érkezett kiegészítők – ágapritó, hidrokasza, hótóló lap, sószóró adapter, talajegyengető és homlokrakodó – közel 14 millió forintos beszerzés, melyből 10 millió forint volt az elnyert támogatás, az önrészt az Önkormányzat saját költségvetéséből fedezte.

Már folyamatban van a telekalakítás a Sportpálya környékén, mellyel a Honvédelmi Minisztérium által építeni tervezett sportkomplexum számára biztosítunk helyet. A telekalakítás után hamarosan megkezdődhet a közművek és az út tervezetése és kialakítása. Az előkészítő munkálatokra a Magyarország Kormánya által biztosított 85 millió forintos támogatás felhasználásával van mód.

Még idén megkezdődik az Ady Endre utca felújítása és a Ady Endre utcai támfal továbbépítése, továbbá a Széchenyi utca szélesítése, valamint a Kisköz utca padkarendezése, viszont a kivitelezés ütemezése még bizonytalan. Ugyanebben az etapban valósulna meg a Tűzoltóság előtti út építése is. Amint pontosabb információknak lesz a

fenti munkálatok elvégzésének idejéről, lapunk hasábjain, vagy szórólapok útján értesítjük a település lakosságát. A felsorolt útépitési munkák összege majdnem 90 millió forint, melyben a támfal kivitelezési költsége még nincs benne.

Tervben van még a Hőközpont körüli terület rendezése, és a Burgondia utca egyes szakaszainak felújítása is, melyek az előzetes kalkulációk szerint további kb. 30 millió forintba fognak kerülni majd. Ezekre a forrást még elő kell teremteni.

► Kutyaügyek

Az utóbbi időben újra megsaporodtak a kóbor kutyák a településen. Állatot tartanai csak abban az esetben szabad, ha a tulajdonos gondoskodik arról, hogy az állat a tartására szolgáló ingatlanról kiszökni ne tudjon. Ha kóbor kutyákról kapunk bejelentést, minden esetben kötelességünk értesíteni a gyepmestert, aki az állatot befogja és a gyepmesteri telepre szállítja. A kutya chip-jének ellenőrzése után értesítik a tulajdonost, aki a költségek kifizetése után hazaviheti kedvencét. Ezen kívül a tulajdonosra ebrendészeti bírság is kiszabható. Kérünk minden állattartót, hogy fokozottan ügyeljenek kedvenceikre!

► Ágnyesedék gyűjtése

Kísérleti jelleggel ágnyesedék gyűjtést szervezünk, melyen a kerti munkák során levágott gallyakat, ágakat lehet díjmentesen leadni, így az ingatlantulajdonok megszabadulhatnak a gallyak elégetésének, eltüntetésének gondjától. A levágott gallyakat, ágakat a sportpályával szemben, a patak partján lévő üres önkormányzati telekre várjuk. A kijelölt területen a gallyak leadásának feltétele a következő: az ágakat lehetőleg kezelhető, maximum 1,5-2 méteres méretre összevágva, szálirányukat tekintve egymással nagyjából párhuzamosan rendezve kérjük elhelyezni. A gallyak ömlesztve nem adhatók le! Az ágakat szárítás után ledaráljuk és fapelletet készítünk belőle, melyből az Önkormányzati közintézmények jövő évi fűtését biztosítjuk majd. Ezzel önök is hozzájárulhatnak a közintézményeink környezetbarát üzemeltetéséhez. Sajnos a házhoz menő gyűjtés egyelőre nem tudjuk megoldani, de amennyiben nagyon-nagyon mennyiségről van szó, kérjük jelezzék, és megvizsgáljuk annak lehetőségét, hogy a helyszínen kitelepülve daráljuk le az anyagot.

Farsangoltunk

Szorgos tanulmányi munka és aktív kikapcsolódás a Vajda János Általános Iskolában.

Az iskola pedagógusai és diákjai

Történelem versenyen jártunk

Az őszi folyamán benevezünk egy történelem versenyre, mely Erdély történelmét dolgozta fel. Két csapat szerveződött az osztályunkból. A fiúk csapatának tagjai: Kecskés Zsombor, Kiss Dávid, Nagy Fülöp és Németh Máté. A lányok csapatában Csapó Rebeka, Körmendi Hanna és Nagy Edina versenyzett. A vetélkedő két írásbeli fordulóval kezdődött. Sok érdekes dolgot tudtunk meg Erdély uralkodóiról, kulturális életéről, műemlékeiről. Hétről-hétre dolgoztunk a feladatlapokon hol az iskolában, hol valamelyikünkénél. Minden feladatot sikeresen megoldottunk. Majd a várakozás izgalma következett.

Azán a múlt héten az egyik szünetben Margit néni pillantott meg, amint felénk halad kezében egy lappal. Odajött hozzánk és kért, hogy nézzük meg a lapot. Hanna elkezdte hangosan olvasni, majd egyszerre felkiáltottunk, egy kicsit hangosabban a normál hangnál: Bejutottunk a döntőbe! Megérte a sok készülés! Az egész napunk csodálatos volt. Nagy hatással volt ránk a remek hír. Alig egy hetünk volt a felkészülésre, de mi nagy erővel, buzgón készültünk a versenyre.

Eljött a nagy nap. Nagyon izgultunk, nekünk minden erről szólt. A verseny felé vezető úton is végig a könyvet és az előző fordulók lapjait bújtuk. Mikor odaértünk, nagyon kedvesen fogadtak minket és elvezettek abba a terembe, ahol a verseny zajlott. A fordulók vegyes nehézségűek voltak. Sajnos olyan is volt, aminek hallatán semmi sem jutott eszünkbe. A verseny végén egy másik terembe sétáltunk át. Ott lehetett enni, inni, beszélgetni. Körülbelül egy negyedóra múlva visszamentünk és következett az eredményhirdetés. Végig izgultuk az egészet, míg meg nem hallottuk, hogy mindkét csapat 3. helyezett lett, azonos pontszámmal. Nekünk ez akkora megnyugvás volt. Egész úton hazafelé a versenyről és az örömről beszélgettünk.

Összességében nekem a verseny egy nagyon pozitív visszajelzés volt és nagyon élveztem.

Csapó Rebeka

Eredményeink

Erdély történelme megyei verseny 3. helyezés két 7.b osztályos csapatunk.

Tagok: Csapó Rebeka, Körmendi Hanna, Nagy Edina, Kecskés Zsombor, Kiss

VAJDA SZAVALÓVERSENY

**Kedves Váliak!
Kedves Támogatóink!**

A Váli Vajda János Általános Iskola idén is megrendezi a névadójáról elnevezett megyei szavalóversenyt.

Az eseményre és az ehhez kapcsolódó matematika- és rajzversenyre áprilisban kerül sor.

A korábbi szíves támogatásoknak köszönhetően eddig magas színvonalon tudtuk megvendégtelni a versenyzőinket, kísérőiket és zsűritagjainkat.

Tisztelettel kérünk és örömmel fogadunk minden pénzbeli és dologi támogatást. Nagylelkű segítségüket az egész tantestület nevében előre is köszönöm.

**Tisztelettel: Szabó Éva
igazgató**

Dávid, Nagy Fülöp, Németh Máté

Magyar Kultúra Napja alkalmából rendezett népdaléneklő verseny: arany minősítés Denkovics Anna (7.a)

Magyar Sakk Diákolimpia 3. helyezés Almádi Tamás (7.b)

Magyarország Fedettpályás Atlétika Újonc Bajnokság: Kecskés Zsombor 300m-en 8. hely, 60 m-en 12. hely

Sakk Diákolimpia 4. helyezett csapata: Almádi Tamás (7.b), Kiss Dávid (7.b), Körtélyesi Richárd (7.b), Körtélyesi Szilárd (5.b), Oroszi Gergely (6.a)

Némethné Szarka Szilvia

Farsang az iskolánkban

Az alsós farsang szervezése a mi feladatunk volt az idei tanévben, mely február 9-én került megrendezésre.

Már nagyon készültünk és izgultunk, mint rendezők. Elérkezett a várva várt nap. A kapunyitás 2 órakor volt. Az emberek sorra szállingóztak. Mindenki a büfébe ment először, amelynek helyszíne a tornaterem. Sok finom sütemény, palacsinta, hot-dog, üdítő és frissen sült gofri, krumpli várta a farsangozni vágyókat. A műsor 3 órakor vette kezdetét az aulában. A konferálást Noémi néni, a zenét Ferdinánd bácsi szolgáltatta. Minden osztály

és az egyéni résztvevők is jelmezbe öltöztek. Az elsősök szivárványok, a másodikosok macskák és egerek, a 3. a-sok afrikai táncosok, a 3.b-sek limbó hintósok, a 4.a-sok (mi) pom-pomos lányok és focisták, a 4.b-sek rendőrök voltak. A beöltözötték nem mentek haza üres kézzel, mert mindenki kapott tortát. A műsor után volt egy kis táncház és azután következett a tombola húzás, amelyre a szelvényeket a lufi és a világítós karkötő mellett mi árusítottuk.

Nagyon sok tombolatárgy gyűlt össze, amelyeket a szerencsésebbek nyerhettek.

Miután a vendégek elmentek, jöhetett a buli utáni takarítás, amiben minden negyedikes gyerek is részt vett.

Nagyon jól sikerült a farsang. Én jól éreztem magam, de emellett el is fáradtam.

Klein Lilla

Alsós farsang

Február 9-én a 4. a és a 4. b osztály tartotta a farsangot az alsó tagozatban. Sokan eljöttek.

Mint minden évben, az idén is minden osztály beöltözött.

1. osztály: szivárványok
2. osztály: macskák és egerek
3. a osztály: afrikai táncosok
3. b osztály limbó táncosok
4. a osztály: pom-pom lányok és focisták
4. b osztály: rendőrök

Egyénileg is több mint 20-gyerek öltözött be, legtöbben az első osztályból. A zsűri, a szülők és a gyerekek nagy örömmel nézték végig a bemutatott jelmezeket. Vicces és ötletes jelmezbe öltöztek a gyerekek pl: kalózlány, karácsonyfa, mosógép, Leila hercegnő stb. Az osztályok által bemutatott műsor jutalma egy csokoládé ízű fondant torta volt. A büfében kapható volt finom házi sütemény, palacsinta, gofri, hot-dog, sült krumpli, gyümölcssaláta és üdítők. A gyerekektől gyorsan fogytak a tombola jegyek. Noémi néni táncházat tartott a táncos lábú gyerkőcöknek. Izgatottan várták a gyerekek és a felnőttek egyaránt a tombolahúzást. Sok értékes ajándék került új gazdához. Ezzel zárult ez az élménydús nap.

Boldogan tértek haza a farsangoló gyerekek. Köszönjük a szülők és az osztályok munkáját!

Képli Sára 4.b

Felső farsang

Nyolcadik osztályosokként minket ért a megtiszteltetés, hogy megszervez-

hettük a 2019. évi farsangot. Ez a jeles alkalom 2019. február 15-én volt a Váli Vajda János Általános Iskolában.

Az osztályunk szorgalmasan készült a rendezvényre.

Feldíszítettük a termeket, a folyosót és a tornatermet. A farsangon volt büfé, ahol sok finomságot lehetett venni, például pizzát, goffrit, hot-dogot, süteményt, pattogatott kukoricát és persze üdítőt. Ruletten nyerni lehetett mindenféle szép dolgot, még tortát is!

A felvonulások előtt és után a tornateremben zene szólt, ahol mindenki kedvére táncolhatott, szórakozhatott.

Nagy népszerűségnek örvendett a világítás karkötő és szemüveg.

A nap tetőpontja a sok beöltözött iskolatárs volt, akik különböző nemzetek ruházatát öltötték magukra. Az öltözetnek azt a nemzetet kellett bemutatnia, amelynek az ételeit az osztályok aznap délelőtt elkészítették. A legjobb produkciókat tortával jutalmaztuk.

Reméljük mindenki jól érezte magát.

Szerencsés Dóra 8. o.

A váli-völgyi Fiatalokért Alapítvány ösztöndíjainak átadása

23 általános iskolai tanuló, és 30 - már középiskolába járó - volt tanuló nyerte el az ösztöndíjat szorgalmának, jó félévi eredményének köszönhetően. Az általános iskolások 100 ezer, a középiskolások 150 ezer forintot kaptak. Gratulálunk tanulóinknak, és köszönjük az Alapítványnak!

Könyvtári közlemények

Az elmúlt időszakban az alábbiaknak lehettek részesei a könyvtárba látogatók.

CSÓKÁS ELEKNÉ könyvtáros

Január kiemelt eseménye nálunk is a Magyar Kultúra Napja volt. 1989 óta január 22-én ünnepeljük, mert a kézirat szerint Kölcsey Ferenc 1823-ban ezen a napon fejezte be a Himnusz megírását.

Februárban folytattuk a Múltidéző Mesék sorozatot a Kulturális Kávéházunkban.

Február 2-i jeles naphoz kapcsolódott Mesetárunk, ahol a medve monda mellett zokni macik is készültek. Jókai Mór, a „Nagy Mesemondó” fantáziájában, pontosabban az „Az új földesúr” című regényében született meg az időjós medve alakja, melyben így ír: „Van aztán egy napja a télnek, aminek gyertyaszentelő a neve. Miről tudja meg a medve e nap feltűnését a naptárban, az még a természetbúvárok fölfedezésére váró titok. Elég az hozzá, hogy gyertyaszentelő napján a medve elhagyja odúját, kijön széttekinteni a világban. Azt nézi, milyen idő van! Ha azt látja, hogy szép napfényes idő van, a hó olvad, az ég tavaszkeék, ostoba cinkék elhamarkodott himnuszokat cincognak a képzelt tavasznak, s lombnak nézik a fán a fagyöngyöt, pedig lép lesz abból, melyen ők megulgulnak; ha lágy, hízelgő szellők lengedeznek, akkor a medve - visszamegy odújába, pihent oldalára fekszik; talpa közé dugja az orrát, s még negyven napot aluszik tovább; - mert ez még csak a tél kacérkodása; mint a régi rendszer minisztériuma szabadelvű program mellett. Ha azonban gyertyaszentelő napján azt látja a medve, hogy rút, zimankós förmeteg van; hordja a szél a hópelyhet, csikorognak a fák sudarai, s a lóbált száraz ágon ugyancsak károg a fekete varjúserge, mintha mondaná: reszketetek, sohasem lesz többet nyár; a tél megígérte nekünk, hogy mármost örökké fog tartani; mi kivettük árendába a szelet, fűjatjuk, amíg nekünk tetszik; a nap megvényt, nincs többé semmi ereje, elfelejtkezett rólatok! Kár vártotok! - Ha jégcsap hull a fenyők zúzmarázos szakálláról; ha a farkas ordít az erdő mélyén: akkor a medve megrázza bundáját, megtörli szemeit és kinn marad; nem megy vissza többet odújába, hanem nekiindul elszánt jókedvvel az erdőnek. Mert a medve tudja azt jól, hogy a tél most adja ki utolsó

mérgét. Csak hadd fűjjon, hadd havazzon, hadd dörömbölgjön: minél jobban erőlteti haragját, annál hamarabb vége lesz. S a medvének mindig igaza van.”

Tudástárunkban a tél végi madáreteles került előtérbe, így madáretezők is készültek. A Magyar Madártani Intézet szerint: A madarak tavaszi vonulásának és költéskezdésének időzítésében az egyik legfontosabb szempont a megfelelő táplálékellátottság. Ez azért nélkülözhetetlen, mert a vonulás utáni kondíció-visszaállítás, a fészeképítés, majd különösen a tojásrakás jelentős többletenergiát igényel. Éppen ezért a március közepétől április közepéig tartó időszak – különösen elhúzódó tél és hűvös tavasz esetén – kritikus periódus a korán fészkelni kezdő madarak, és ezek annak az évnek első költéséből származó szaporulata számára. Bármilyen meglepőnek tűnik is, a kora tavasz elsősorban nem a rovarévők, hanem a magevők számára jelent kihívást. Ennek oka, hogy ekkorra szinte teljesen kiürülnek az előző ősszel képződött természetes magraktárak (hullottmag-bázisok, érett virágzatok, vadföldek), miközben a növényi élet sem indul még be. Ezzel szemben a rovarok akár télen is repülnek, ha süt a nap és a hőmérséklet +10 °C környékére emelkedik, ami kora tavasszal már általánosnak számít. Ezzel az eltérő természetes táplálékkínálattal magyarázható, hogy az etetési időszak végén a cinegék és más rovarévők száma gyakran drasztikusan csökken, vagy ezek a fajok el is tűnnek az etetőkről, miközben a magevők nagyobb számban és olyan etetőhelyeken is megjelenhetnek, ahol akár

egész télen egyet sem lehetett látni. Ezért az javasoljuk, hogy ha a madarak, különösen a magevők (tengelic, zöldike, erdei pinty, meggyvágó) továbbra is (akár "új fajként") látogatják az etetőnket, az etetést március végéig, április elejéig-közepéig is folytassuk úgy, hogy az eleségben a napraforgómag mellett egyre nagyobb arányban szerepeljenek az aprómagvak (pl. állatkereskedésben is beszerezhető köles, pintyeknek és papagájoknak árult keverék) és továbbra is adjunk almát a madaraknak. Április közepén abbahagyhatjuk az etetést!

Április első felére (enyhe tavaszokon akár néhány héttel korábban) a megújuló rovarélet mellett már a növényzet: a fák és bokrok friss rügyei, levelei és hajtásai, a friss fűtakaró és a gyepszint virágzó lágyszárúai is kellő természetes táplálékbázis kínálnak a madaraknak. Ilyenkor kell – ha csak nincs rendkívüli időjárási helyzet – abbahagynunk az etetést.

Ahhoz azonban, hogy a legkorábbi lágyszárúak is virágozhassanak, majd magot tudjanak érlelni, arra van, arra lenne szükség, hogy a parkok, kertek és udvarok gyepe ne legyen folyamatosan tövig lenyírva, illetve maradjanak olyan kaszátlan foltok, ahol erre van ideje a növényeknek. Ez a természetbarát települési gyepekkelés ráadásul a beporzást végző rovarfajok kora tavaszi túlélése szempontjából is előnyös.

Az új tavasz új nyitva tartást is hoz.
Minden vasárnap helyett csak minden hónap első vasárnapján lesz könyvtári szolgáltatás 14–18 óráig. A hétköznapi nyitva tartás változatlan marad.

Az Informatikai és Könyvtári Szövetség szervezésében 2019. március 21. és 28. között kerül sor az idei Internet Fiestára, amely lehetőséget kínál arra, hogy a könyvtárak népszerűsítsék az internet lehetőségeit a szűkebb és tágabb környezet megismerésére. Miközben a távoli világot közel hozzuk, ugyanakkor a lokális lakókörnyékünk szépségeit, értékeit is megmutathatjuk a világnak. Az Internet Fiesta programsorozatban részt vevő könyvtárak olvasóinak hasznos tudnivalókkal, tanácsokkal segíthetnek az előadók, bemutathatnak érdekes, ingyenes applikációkat. Hogyan érintkeztünk egymással a XX. században? Milyen lehetőségek vannak manapság? Erre (is) keressük a válaszokat március 24-én (vasárnap) 17 órától a Múltidéző Mesék sorozatunkban. Március 25-én hétfőn 16.30 órától egy rejtegyre is fény derül.

Érdeklődni lehet a könyvtárban: Vajda János u. 36., telefon: 30/86-86-876 e-mail: konyvtar@val.hu

Óvodai hírek

Óvoda-nyitogató nyílt napot tartunk a Vajda és a Kossuth utcai óvodában április 26-án pénteken.

KOCSIS IRÉN óvodavezető

Délelőtt ½ 11-től ebédig lehetőséget biztosítunk a leendő óvodásoknak és szüleiknek, hogy körülnézzenek az óvodákban, ismerkedjenek az óvoda dolgozóival, a gyermekekkel, együtt játszanak az óvodásokkal.

Ugyanezen a napon 16:00 órától a Vajda utcai óvodában az érdeklődőknek tájékoztatást adunk az óvoda pedagógiai programjáról, és az óvodakezdéssel kapcsolatos tapasztalatainkról, és kötetlen

beszélgetésben kérdezhetnek az óvodai életéről.

Az óvodai beiratkozás 2019. május 6-7-8-án (hétfő, kedd, szerda) lesz a Vajda utcai óvodában. Ezeken a napokon be kell írni az óvodaköteles gyermekeket. (2019. szeptember 1-től óvodaköteles az a gyermek, aki 2019. augusztus 31-ig betölti a 3. életévét). Lehet jelentkezni azoknak is, akik szeptember után töltik be a 3. évüket, és a szülő szeretné, ha

óvodás lenne gyermeke. Szeretettel várjuk a jelentkezőket. Bővebb információ a beiratkozásról a később közzétett hirdetményeken lesz olvasható.

Köszönjük azoknak, akik az elmúlt években a Váli Mesevölgy Óvodának ajánlották fel **adójuk 1 % -át**. Kérjük, ha tehetik, segítsék ebben az évben is óvodásaink lehetőségeinek bővülését az Alapítványunkon keresztül is. A befolyt összegből a gyermekek kirándulásait szeretnénk támogatni. Szeretnénk, ha minél több élményben lehetne részükhöz, vidám, szép gyermekkoruk lenne!

A kedvezményezett adószáma:
18494613-1-07

A kedvezményezett neve:
A Váli Gyermekek Jövője

Farsang a legkisebbeknél

Február utolsó hete a farsangolás jegyében telt. Jelmezbe bújás, térlúzás, táncolás-vigadozás egyelőre óvodaszinten. Kiscsoportban még nem tartunk nyílt Farsangot a szülőkkel, de már jövőre meglesz a lehetőség erre is.

Szerda délelőtt mindenki (2 kivétellel) csigajelmezbe bújt. Igen ötletes jelmezek születtek, külön dicséret a szülőknek érte. Mindenkiről külön fotó készült, majd csoportkép, majd a nagyokkal való közös táncról is, melyeket feltöltöttünk a csoport zárt facebook-oldalára, hogy a szülők is láthassák. Rövid mondókákat, verseket, dalokat tanultunk, melyeket a gyerekek szívesen mondogattak.

A délelőtt folyamán mentünk vendégségbe a Maci nagycsoportosokhoz: kölcsönösen elmondtuk, elénekeltük egymásnak a farsangra tanultakat, majd közösen táncoltunk. Igaz, szűkös volt a hely a gyereklétszámhoz viszonyítva, de jól sikerült a tánc – nagyon ügyesek a kicsinyeink, az alap néptáncleépéseket már tudják! A tánc után pihenő következett egy kis eszem-izsom kíséretében. Nagyon ötletes, kreatív, finom és esztétikus sütitet készítettek az anyukák mondanom se kell az apróságok nagy örömeire.

Pénteken egyénileg lehetett beöltözni. Volt, aki a csigajelmezét vette fel újra és egyébként aranyos hercegnők, elefánt, boci, tigris, vadász, nyuszi, cica, dalmata kutya, méhecske, Bob mester pózolt újfent a fényképezőgép előtt. A nagycsoportosoknak is bemutatkoztunk és újra táncoltunk egy jót. A nap folytatásaként Kisze-bábot égettünk az óvoda udvarán. A benti ovisok is eljöttek hozzánk, hogy együtt kergessük, üzzük el a telet, rosszaságot, betegséget. Közös verseltünk, énekeltünk, dalos játékoztunk. Szép lezárása volt a téli időszaknak a közös farsangolás. Várjuk a tavaszt!

A Csigabiga csoportos kisgyerekek és felnőttek

Hírek a Maci csoportból

*„Szól a tavasz: itt vagyok,
eljöttem, mert hívtatok.
Egész télen hó alatt
álmodtam az álmomat.
Szól a tavasz: itt vagyok,
napsugárban csillanok,
kezemben száz szál virág -
annak adom, aki várt!”*

(Kecskés Béla: Szól a tavasz)

Kicsik, nagyok, felnőttek egyaránt nagyon vártuk már, hogy elmúljon a borongós, hűvös idő. Szokásainkhoz híven idén is farsangi mulatsággal zártuk a téli időszakot. Február végén közösen ünnepeltünk a Csigá kiscsoportos gyerekekkel. A délelőtti órákban együtt énekelünk, táncoltunk, a kicsik megmutatták aranyos, egyedi csiga jelmezeiket. A nagycsoportosok számára délután a szülőkkel együtt folytatódott a farsangi móka. A jelmezes felvonulás mellett volt éneklés, tréfás-csúfolódós népi rigmusok és versek mondása, tánc és sok közös játék a szülőkkel.

A télüzés a kiszebáb készítésével és annak elégetésével folytatódott. A régi néphagyományt felelevenítve minden csoport készített kiszebábot és ezeket a Vajda utcai óvoda udvarán közösen elégettük el, bízva abban, hogy nemcsak a telet izzuk el, hanem a betegségeket és nemkívánatos rossz tulajdonságokat is!

Néhány nappal később kihasználva a kellemes tavaszi meleget kirándultunk a Velencei tóhoz. Élmény volt a busszal, vonattal utazás, és élmény volt a természet megújulását közelebbről megfigyelni. A Velencei tó partján sétálva láttunk vízi madarakat, megfigyeltük a vizet (hoztunk is belőle vízmintát, hogy majd később össze tudjuk hasonlítani a mi Váli vizünkkel). A séta után maradt még idő a parton lévő játszótér kipróbálására is, úgyhogy kellőképpen elfáradva érkezünk vissza ebédre. A gyerekek élményeiket másnap rajzban is megörökítették.

A tavasz során tervezünk még kirándulásokat, de hogy hova, az legyen meglepetés!

Piroska néni, Zsóka néni, Éva néni

Madárdalos óvodaudvarok

Az elmúlt hetekben madárodú készítő pályázatot hirdettünk óvodánkban, melyre sok színes és szebbnél szebb madárlakás készült óvodánk kertjeiben élő madarainak. Óvodánk szeretné a Madárbarát óvoda címet elnyerni, ezért regisztráltunk a Magyar Madártani Egyesület programjába. Köszönjük szépen a szülőknek, hogy ilyen lelkesek voltak, és nagy örömeinkre ilyen sokan szántak időt

és energiát az odúk elkészítésére!

Odút készítettek: Juhász Dániel, Barna Vince, Mikus Dóra, Segesdi Péter, Becsei Hanna, Kun Zoé, Molnár Gabriella, Bencsik Róza és Janka, Zagvyvai Botond, Szeidl Adél, Németh Friderika, Somogyi Gábor, Schmidt Áron, Váradi Marcell, Tokodi Gergő, Csikár Adrián, Váradi Nándor, Fugert Izabella.

Az elkészült odúkat hamarosan kihelyezzük, és reméljük, hogy beköltöznek a kis albérlők, hogy a gyerekek minél több kismadarat figyelhesenek meg óvodánk udvarain.

*Csókásné
Bencze Katalin*

Vöröskereszt-infó

Adj vért és ments meg három életet.

KÖRMENDI MÓNika titkár

Hálás köszönet annak a 30 jó embernek, akik a februári véradáson megjelentek és vért adtak. Az influenzás megbetegedések miatt nem számítottunk ekkora létszámr.

A következő véradások várható időpontjai:

MÁJUS 3. péntek
AUGUSZTUS 14. szerda
NOVEMBER 13. szerda

Várjuk továbbra is jelenlegi és leendő véradóinkat szeretettel, pogácsával és jó szóval!

Az alábbiakban néhány átfogó és általános tudnivalót szeretnék ismertetni az olvasóval a véradással kapcsolatban a teljesség igénye nélkül. Megköszönöm, ha elolvassák!

„ADJ VÉRT ÉS MENTS MEG HÁROM ÉLETET!”

A biztonságos hazai vérellátáshoz évente 500.000 egység vérre van szükség. Ehhez évente közel félmillió önkéntes embertársunk véradományát, önzetlen segítségét várják a gyógyulásra vágyók.

TUDNIVALÓK A VÉRADÁSRÓL

- A VÉRADÁS az a segítségnyújtás, amikor önkéntesen, saját vérünkkel csekély mennyiséget más személy számára felajánlunk úgy, hogy az alkalmas legyen a beteg gyógyítására.
- VÉRADÓ LEHET MINDENKI, aki egészséges, betöltötte a 18. életévét, de még nincsen 65 éves, és testsúlya meghaladja az 50 kg-ot. (Nők évente 3-szor, a férfiak évente 5 alkalommal adhatnak vért. Két véradás között minimum 56 napnak kell eltelni.)
- MINDIG STERIL vérvételi zsákba, egyszer használatos tű segítségével 4,5 dl teljes vért vesznek le (egy egység/1E) és egy keveset a vizsgálathoz a mintacsövekbe.
- A VÉRADÁS 30-45 PERCET VESZ IGÉNYBE, adatfelvétellel és kivizsgálással együtt. Fontos a véradás előtti étkezés és folyadékfogyasztás, mely segít a véradás alkalmával levett plazma pótlásá-

ban. Ha megfelelő mennyiségű folyadék van a szervezetben, akkor az erek teltebbek, a véna jobban látható, gyorsabb a vérvétel.

VÉRADÁS = SZŰRŐVIZSGÁLAT

- MINDEN ALKALOMMAL MEGTÖRTÉNIK a vércsoport meghatározása, valamint a kötelező tesztek (HIV, hepatitisz B, hepatitisz C, szifilisz) elvégzése. (A véradáskor szűrt betegségek közül legnagyobb valószínűsége a hepatitisz C-nek van.)
- A LEVETT VÉRBŐL vörösvérsejt-koncentrátum, plazmakészítmények és vérlemezke-koncentrátum készül, így egy egység teljes vér 3 beteg életén segíthet.

A VÉRADÁS MENETE

- A VÉRADÁSRA SOHA NE JÖJ-JÖN ÉHGYOMORRAL!!!
- Ön megadja személyi adatait a nyilvántartáshoz, majd kitölt egy kérdőívet az egészségi állapotáról.
- Az adatfelvételhez a személyi igazolványra és TAJ kártyára feltétlenül szükség van.
- Külföldi állampolgár csak útlevelemmel és magyar TAJ kártyával jelentkezhet véradásra.
- Elfogyaszt egy-két pohár teát, hogy a leadandó folyadékot előre pótolja a szervezetében.
- Orvosi és laboratóriumi vizsgálat következik.
- Ha minden rendben van, Ön kényelmesen elhelyezkedik a vérvételi

Kedves Váliak!

A Bíbor Néptánccsoport és a VÉKA Egyesület köszöni a 2017. évi SZJA 1%-os felajánlásokat. Kérjük, hogy a 2018. évi személyi jövedelemadója 1 százalékát egyesületünknek adja.

VÉKA EGYESÜLET

Adószám:
18336243-1-07

Valamint ezúton tájékoztatjuk az érdeklődőket, hogy ebben az évben **a Váli-völgyi Vigasságokat 2019. augusztus 30-31-én (pénteken-szombaton) tartjuk.**

ágyon. A steril vérvételi zsákba 5-10 perc alatt leveszik a vért. Kérjük, utána még pihenjen egy kicsit!

TALÁN NEM IS SEJTI KEDVES OLVASÓ, MEKKORA ÉRTÉK AZ EGÉSZSÉGE.

ÖNNEK CSAK 20 PERC AZ ÉLETÉBŐL, MÁSNAK MAGA AZ ÉLET.

Tisztelt Érdeklődők!

Vál, Damjanich utca 52. szám alatt eladó egy kiváló jellemzőkkel bíró építési telek.
A telek 900 nm, jó adottságokkal rendelkezik az építkezni vágyók számára.

Irányár:
4 200 000 HUF

Érdeklődni:

+36305602798
+36306455242

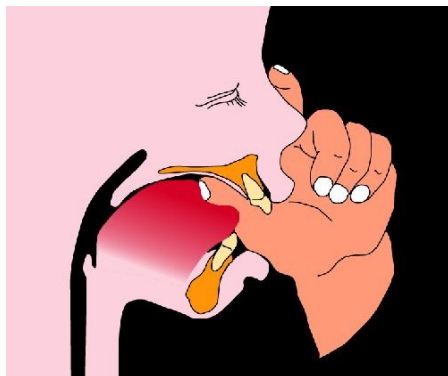
► Pedagógiai szakszolgálat

Logopédiai problémákhoz vezető rossz szokások gyermekkorban

Már gyermekkorban kialakulhatnak olyan káros szokások, melyek kedvezőtlenül befolyásolják a hangképzést, a fogak elrendeződését, a légzést és a nyelést. Ha huzamosabb ideig fennállnak, súlyos következményei lehetnek és nehezebben orvosolhatók.

Talán az egyik leglátványosabb elváltozást előidéző rossz szokás az *ujjszopás* vagy a *cumizás*. Az ujjszopásnak leginkább fogazatkárosító hatása van, ha a maradó fogak megjelenését követően is megmarad a cselekvés. Az ujj fogakra gyakorolt nyomásának következtében nyitott harapás alakulhat ki, ahol a nyelv könnyen kibújhat nyelésnél, tovább károsítva a fogazatot. Az ujj lenyomja a nyelvet, ezzel megakadályozva, hogy nyelésnél a szájpadláshoz nyomódjon a nyelv, mint normál esetben. Így a nyelv legtöbbször elől, a felső és alsó frontfogak között bújik ki nyelésnél, a frontfogak el-

állóvá válását eredményezve. A szabálytalan nyelés az ujjszopás elhagyása után is megmaradhat, és tovább torzíthatja a fogakat. A fogak helytelen záródása beszédhibákhoz is vezethet, valamint megváltoztathatja az arc szerkezetét, az arcprofil. Ugyanilyen hatása lehet, ha a szopatás befejeztével rendszeresen *cumisüveggel* vagy *csőrös itatópohár* segítségével tápláljuk gyermekünket.

Az ujjszopás mellett a *szájlégzés* a másik legkárosabb szokás. Ilyenkor a gyermeknek folyamatosan nyitva van a szája, és nem az orrán keresztül, hanem állandó jelleggel a száján vesz levegőt. Ennek legfőbb okozói a gyakori nátha,

orrdugulás, cumizás, allergia, valamint a sűrűn jelentkező orrmandula problémák lehetnek. Ha megszűnnek a kiváltó okok, rossz szokásként megmaradhat a szájon át történő levegővétel. Ez a légzés mód renyhe arcizomzatot és kusza fogazatot eredményez. Közrejátszik a helytelen nyelés kialakulásában is. Ha a nyelv nem a szájpadláshoz illeszkedik, hanem lejjebb, akkor nem tud megfelelően fejlődni az állcsont, mely szűk fogívekhez vezet. Így az újonnan kibújó maradó fogak nem fognak elférni a fogíven, ezért összetorlódhatnak.

Vannak további káros szokások, melyeknek szintén negatív fogászati következményei lehetnek. Ilyen a körömrágás, ajkak rácsálása, szopogatása, a nyelvnyújtogatás, az ajakharapdálás vagy a cecurazárás, és a fogcsikorgatás. Ezekre érdemes minél előbb felhívunk gyermekünk figyelmét és leszoktatni róluk. Egy kis odafigyeléssel sok későbbi problémától óvhatjuk meg gyermekünket.

Gergely Kinga
logopédus

Fejér Megyei Pedagógiai Szakszolgálat
Martonvásári tagintézménye

1%

Ezúton is köszönjük az elmúlt évi 1%-os felajánlásait, idén is gondoljon ránk adója 1%-ával!

Váli Tűzoltó Egyesület

Miért minket támogasson:

- Etikus, átlátható nonprofit szervezet vagyunk,
- Napi szinten állunk az önkormányzatunkban 1885-óta,
- Általános iskoláskorú gyerekeket és felnőtteket készítünk fel versenyekre,
- Ápoljuk hagyományainkat, tűzoltó értékeinket.

Adószámunk: 18499993-01-07

Tisztelettel a
Váli Tűzoltó Egyesület
elnöksége

KEDVES VÁLIAK!

A március 18-24-ig tartó országos „zöld mozgalomhoz” az idén is csatlakoztunk. Iskolánk Öko-iskola, ezért diákjainkkal a „Fenntarthatósági akcióhét” keretében

2019. március 22-én, pénteken 11-13.00 óra között gyűjtjük össze falunk utcáin a szemetet.

Az önkormányzat, a tűzoltók, a faluvédők és az iskola közös összefogásra szeretettel hív és vár minden önkéntest is, aki számára fontos környezetünk tisztasága.

A középiskolások számára ez beszámítható az 50 órás közösségi munkába. (Akinak a hét más időpontja megfelelőbb, ők se maradjanak le.)

Az erre a célra rendelt felíratos zsákokat és kesztyűket az iskola titkárságán és a Polgármesteri Hivatalban tudunk adni. A zsákok lerakata a hivatal hátsó udvara, innen fogják elszállítani. Tegyük közösen falunk tisztaságáért!

Pásztor Mária

Vál Római Katolikus Plébánia

Minden év elején kerül megszervezésre világszerte az ökumenikus imahét.

RUFF TAMÁS

A több mint 100 éves hagyomány nyal rendelkező rendezvénysorozat kapcsán Válon is összegyűlnek évről-évre a katolikus és a református hívek, hogy együtt imádkozzanak a keresztyének egységéért. Január 22-én a katolikus templomban, január 23-án a református gyülekezeti házban gyűltünk össze közös imára. Idén a Plébános atya és a katolikus hívek az ima után szeretetvendégségre hívták meg a református testvéreket, amely során megoszthattuk egymással tapasztalatainkat, jobban megismerhettük egymást, valamint alkalom nyílt a beszélgetésekre. A hívek közül sokan sütöttek finom süteményeket, köszönjük szépen a felajánlásokat!

Január végén a gyermekek számára játékdélután szerveztünk a plébánián, mindenki elhozhatta kedvenc társasjátékát, megmutathatta a többieknek, illetve együtt játszhattak velük a gyermekek.

Január második felében aláírásra került a templomunk felújításáról szóló szerződés, majd nemsokára meg is kezdődtek – az eddigi előkészítés és tervezés után – a munkálatok látványos része. Ahhoz, hogy a munkákat meg tudják kezdeni, február közepén szinte mindent el kel-

lett helyezni ideiglenesen a templomból. Köszönjük azok munkáját, akik ezekben a nem kis feladatokban segítettek! A kormányzati és egyházmegyei támogatásnak köszönhetően templomunk külsőleg több szempontból megújul, új tetőt kap, szerkezeti megerősítések lesznek, utólagos falszigetelés történik, felújítják a homlokzatot és a külső nyílászárókat, külső épületvillamossági munkákat végeznek, külső restaurálások történnek, díszvilágítás kerül kiépítésre. A templom környezetének rendezésére és parkosítására is sor kerül, felújítják a támfalakat, lépcsőket, a csapadékvíz elvezetés rendezésre kerül. A templomon belül mosdót alakítanak ki, új szélfogó, gyóntatófülke és villanyszekrény kerül kiépítésre. Az idei évben közösségünk életét jelentős mértékben meghatározza a templomfelújítás, valószínűleg lesz több ezzel járó kellemetlenség is. Kérjük tisztelettel mindenkinek a megértését és a türelmét!

Februárban Szent Balázs ünnepén Balázs-áldásban részesülhetnek a hívek, a Betegek Világnapjához (február 11.) kapcsolódóan pedig aki kérte, részesülhetett a betegek kenete szentségben.

Az adományokat a vasárnapi misékre lehet elhozni templomunkba, amelyeket a Karitászcsoport tagjai juttatnak majd el Húsvét előtt a rászorulókhhoz! Segítségetük köszönjük!

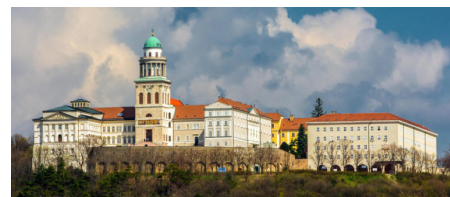
Tarlós szeretet
NAGYBÖJTI ÉLELMISZERGÝJÜTÉS

Hozz Te is
tartós élelmiszert
a templomba
március 24-31.
között!

1356 Hívjon, hogy segíthessünk!

www.karitasz.hu

Egyházközségünk zarándoklatot szervez 2019. május 11-én (szombaton) a győri Könnyező Szűzanyához, délután pedig ellátogatunk Pannonhalmára, ahol az előzetes egyeztetések alapján találkozunk Várszegi Asztrik volt pannonhalmi főapáttal, aki megosztja velünk Vállal kapcsolatos emlékeit is. Érdeklődni és jelentkezni Ruff Tamásnál vagy Jagicza Györgynél lehet (tel: 06-20-471-0679 vagy 06-30-779-3757).

Kérjük a kedves híveket és minden jó szándékú embert, hogy ne feledkezzenek el nyilatkozni személyi jövedelemadójuk 1%+1%-áról. Kérjük, hogy a rendelkező nyilatkozatot azok is csatolják bevallásukhoz, akiket adóbevallás készítésére kötelezték, de adófizetésük nem keletkezett. Ez azért fontos, mert a Katolikus Egyház 1%-ának számításánál a rendelkezők számát is figyelembe veszik!

Hamvazószerdával elkezdődött a nagyböjti időszak, Jézus Krisztus negyven napi böjtölésének, majd kinszenvedésének emlékeztető magába foglaló idő. Böjti fogadalmaink által irányítsuk figyelmünket Istenre ebben az időszakban!

BORVERSENY

2019. március 23-án
szombaton 16.00 órakor
a Faluházban.

Bírálok a **HARASZTHY** és a **VABRIK** pincészet borászai.

A váli szőlőből készült borokat

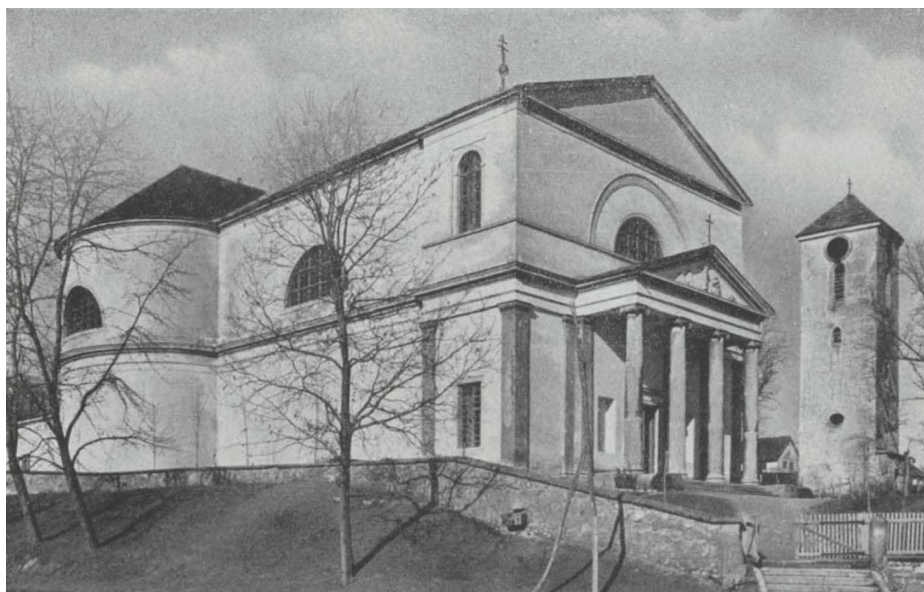
14:00-15:30 óráig lehet leadni a helyszínen

címke nélküli palackokban.

Nevezési díj: 500,- Ft/palack.

Szeretettel várjuk a borbarátokat!

Váli Faluszépítő és -védő Egyesület

Egy régi kép a templomról 1943-ból - még megvolt a támfal

Toronyóra láncostul

Tisztelt Adományozók!

A napokban egy nagy összegű támogatás érkezett az egyesület számlájára, így nagy örömünkre sikerül mind a négy óraszámlepet egyszerre megcsináltatnunk. Az Örökségvédelmi Hivatal jóváhagyása után hamarosan elkezdődhetnek a kivitelezési munkák. Reményeink szerint Húsvétra elkészülhet a középkori tornyon az új toronyóra.

Újabb támogatók:

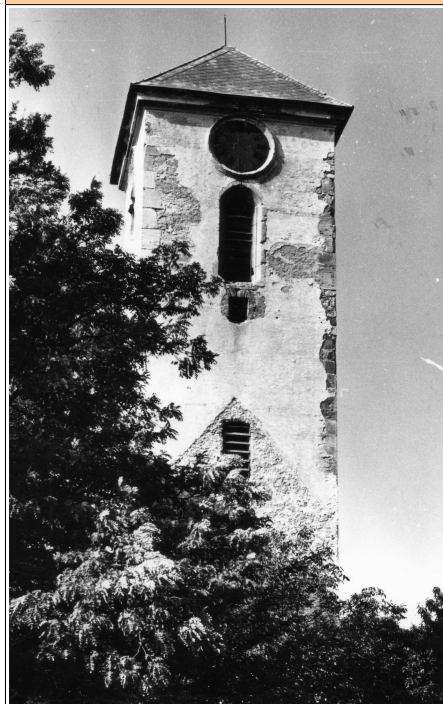
Szabó-Laczkó család

Id. Becsei Tibor

Pro Pannónia Kft.

Az eddig összegyűlt összeg

2.385.000,- Ft

Ezúton köszönjük mindazoknak a váliaknak és elszármazottaknak, akik lehetőségükhöz mértén támogatták kezdeményezésünket. Szívet melengető volt megtapasztalni az összefogás erejét, hogy ismét milyen sokan adakoztak. Jó látni, hogy Vál lakói a számukra fontos ügyekben eredményesen képesek összefogni.

Ádám Zsuzsanna

VÁL KÖZSÉG SZERVEZETEINEK 2019. ÉVI RENDEZVÉNYNAPTÁRA

	MÁRCIUS			AUGUSZTUS	
03. 14.	18.00 Nemzeti Ünnepi megemlékezés	Községháza	08. 05.	18.00 Kulturális Kávéház	Könyvtár
03. 21-28.	15.00 Internet Fiesta	Könyvtár	08. 14.	15.00-18.00 Vértanúk	Községháza
03. 23.	16.00 Váli Borverseny	Faluház	08. 19.	20.00 Búcsúi Bál	Piactér
03. 24.	17.00 Kulturális Kávéház	Könyvtár	08. 30-31.	IX. Váli-Völgyi Vigasságok	Szent István tér
03. 25.	16.30 Tudástár	Könyvtár			
	ÁPRILIS			SZEPTEMBER	
04. 05.	09.00 Vajda Szavalóverseny	Iskola	09. 01.	17.00 Évnyitó	Iskola
04. 11.	09.00 Posztolj verset - Költészet napja	Könyvtár	09. 09.	18.00 KönyvtárMozi	Könyvtár
04. 11.	09.00 Matekverseny	Iskola	09. 30.	15.00 Népmese Napja	Könyvtár
04. 18.	14.00 Húsvéti Hagymányok	Könyvtár			
04. 27.	09.00 Sakkverseny	Faluház		OKTÓBER	
04. 30.	17.00 KönyvtárMozi -A magyar film napja	Könyvtár	10. 05.	10.00 Elszármazottak találkozója és Csemete-fa ültetés	Faluház
	MÁJUS		10. 05.	11.00 Szüreti felvonulás, este bál	Piactér
05. 01.	09.00 Majális	Petőfi park	10. 07-13.	16.30 Országos Könyvtári Napok	Könyvtár
05. 04.	16.00 Flórián-nap	Tűzoltó-múzeum	10. 13.	06.00 Önkormányzati választások	Szavazókörök
05. 04.	18.00 Kulturális Kávéház	Könyvtár	10. 23.	17.00 Községi megemlékezés	Községháza
05. 24.	15.30 Óvodai ballagás	Faluház			
05. 26.	06.00 Európai Unió választások	Szavazókörök		NOVEMBER	
	JÚNIUS		11. 03.	17.30 Japán kultúra napja Magyarországon	Könyvtár
06. 01.	10.00 Sport- és gyereknap	Szabadidőpark	11. 09.	17.00 Márton-napi lámpás felvonulás	Hivataltól
06. 03.	15.00 Mesetár	Könyvtár	11. 13.	15.00 Vértanúk	Községháza
06. 04.	18.00 Trianoni megemlékezés	Szent István tér	11. 18.	16.30 Magyar népdal és -költészet hete	Könyvtár
06. 13-17.	18.00 Ünnepi Könyvhét	Könyvtár	11. 23.	20.00 Katalin-bál	Faluház
06. 15.	10.00 Ballagás az iskolában	Iskola	11. 19-30.	15.00 Karácsonyi készülődés	Könyvtár
06. 17-21.	09.00 Napközi tábor	Iskola			
06. 24-28.	09.00 Könyvtári tábor	Könyvtár		DECEMBER	
06. 24-28.	09.00-15.00 Napközi tábor és vízitúra tábor	Iskola Szigetköz	12. 01.	17.00 Adventi gyertyagyújtás 1.	Faluház előtt
	JÚLIUS		12. 03.	16.30 Karácsonyi készülődés	Könyvtár
07. 01.	18.00 Kulturális Kávéház	Könyvtár	12. 07.	14.00 Adventi vásár	Piactér
07. 03-07.	Néptánc-tábor	Szabadidőpark	12. 08.	17.00 Adventi gyertyagyújtás 2.	Faluház előtt
07. 06.	Gálanap	Szabadidőpark	12. 12.	15.00 Idősek karácsonya	Faluház
			12. 15.	17.00 Adventi gyertyagyújtás 3.	Faluház előtt
			12. 17.	17.00 Kulturális Kávéház	Könyvtár
			12. 22.	17.00 Adventi gyertyagyújtás 4.	Faluház előtt
			12. 24.	15.00 Pásztorjáték	Kat. templom

A programváltoztatás jogát fenntartjuk!